

International Labour Organization

Η ζωή μου

Η εργασία μου

Η ασφαλής εργασία μου

Διαχείριση του κινδύνου στο εργασιακό περιβάλλον

Παγκόσμια Ημέρα Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία

ζωή

εργασία

ασφαλής εργασία

www.ilo.org/safework/safeday

28 Απριλίου 2008

Η Παγκόσμια Ημέρα Υγείας και Ασφάλειας διοργανώνεται από το Διεθνές Γραφείο Εργασίας (ILO) με την υποστήριξη της Διεθνούς Ομοσπονδίας Κοινωνικής Ασφάλισης (ISSA)

Παγκόσμια Ημέρα Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία (ILO)

Παγκόσμια Ημέρα Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία 28 Απριλίου 2008

The Daily Mirror

Η ζωή μου, η εργασία μου, η ασφαλής εργασία μου
Διαχείριση του Κινδύνου στο Εργασιακό Περιβάλλον

«Η τραγωδία που συνέβη την περασμένη εβδομάδα στην πόλη μας, και είχε σαν αποτέλεσμα την απώλεια τεσσάρων γενναίων ανθρακωρύχων, ανέδειξε σε όλους εμάς τη σοβαρότητα των κινδύνων που διατρέχουμε κατά την εργασία. Τέτοιου είδους γεγονότα μας ωθούν στη διερεύνηση των κινδύνων που σχετίζονται με την εργασία μας. Με την ευκαιρία του άρθρου αυτού, σκόπευα να περιγράψω ορισμένους από αυτούς τους κινδύνους που διατρέχουν οι εργαζόμενοι της τοπικής κοινωνίας, αλλά τελικά διαπίστωσα πως αρκούσε απλώς

μια ματιά στη δική μου εργασία προκειμένου να εντοπίσω τις αρκετές ευκαιρίες μείωσης του κινδύνου...»

(απόσπασμα άρθρου της Βρετανικής εφημερίδας The Daily Mirror που κυκλοφόρησε στις 24 Απριλίου 2008)

ΔΙΕΘΝΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ILO), ΓΕΝΕΥΗ

Παγκόσμια Ημέρα Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία
28 Απριλίου 2008

Η ζωή μου, η εργασία μου, η ασφαλής εργασία μου

Διαχείριση του κινδύνου στο εργασιακό περιβάλλον

4 ανθρακωρύχοι νεκροί από έκρηξη!

Μπορούσαν αυτοί οι κίνδυνοι να είχαν αποτραπεί;

Υπήρχε άλλος τρόπος εργασίας ο οποίος θα είχε μειώσει, αν όχι εξαλείψει, τα προβλήματα που οδήγησαν σε αυτή την τραγωδία;

Τι μπορεί να γίνει ώστε μην επαναληφθεί μια αντίστοιχη τραγωδία;

Παρά τις θετικές προσπάθειες που έχουν γίνει για τη μείωση των ατυχημάτων και των ασθενειών τόσο στα ορυχεία όσο και σε άλλους επαγγελματικούς κλάδους, οι τραυματισμοί και οι ασθένειες στην εργασία εξακολουθούν ακόμη και σήμερα να αποτελούν, παγκοσμίως, ένα σύνθετο φαινόμενο.

Η παρούσα έκθεση περιγράφει ορισμένα βασικά βήματα για τη διαχείριση των κινδύνων στον εργασιακό χώρο.

Κίνδυνοι στην εργασία

Ποιοι κινδυνεύουν;

Άνθρωποι σε όλο τον κόσμο εκτίθενται σε κινδύνους για την υγεία και την ασφαλεία τους εξαιτίας της εργασίας τους.

Το 2005, το Διεθνές Γραφείο Εργασίας (ILO) εκτίμησε ότι παγκοσμίως 2,2 εκατομμύρια άνθρωποι πεθαίνουν ετησίως από ατυχήματα και ασθένειες που σχετίζονται με την εργασία. Είναι επίσης σημαντικό να σημειωθεί ότι οι θάνατοι που σχετίζονται με την εργασία έχουν αυξητική πορεία. Επιπλέον, εκτιμάται πως ετησίως λαμβάνουν χώρα 270 εκατομμύρια μη θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα (κάθε ένα από τα οποία συνεπάγεται τριήμερη, τουλάχιστον, απουσία από την εργασία) καθώς επίσης και 160 εκατομμύρια νέες περιπτώσεις επαγγελματικών ασθενειών.

Η επαγγελματική υγεία και ασφάλεια αποτελεί παγκόσμια μέριμνα των κυβερνήσεων, των εργοδοτών, των εργαζομένων και των οικογενειών τους. Καθώς ορισμένες βιομηχανίες ενέχουν περισσότερους κινδύνους από κάποιες άλλες, ομάδες όπως οι μετανάστες ή άλλοι περιθωριοποιημένοι εργαζόμενοι συχνά διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο να υποστούν εργατικά ατυχήματα ή να εκδηλώσουν επαγγελματικές ασθένειες καθώς η ανέχεια πολύ συχνά τους εξωθεί σε επικίνδυνα επαγγέλματα.

Η Μύριαμ είναι μια έμπειρη δημοσιογράφος και εργάζεται σε μια, καθημερινής κυκλοφορίας, εφημερίδα μιας μικρή πόλης. Μια μέρα, ο εκδότης της, της ανέθεσε να καλύψει την ομιλία του Υπουργού Εργασίας που είχε προγραμματιστεί στα πλαίσια του εορτασμού της Παγκόσμιας Ημέρας Υγείας και Ασφάλειας της Εργασίας στις 28 Απριλίου. Ο εκδότης ήθελε από τη Μύριαμ να βασιστεί σε ένα προηγούμενο άρθρο της σχετικά με το θάνατο τεσσάρων ανθρακωρύχων. Η δημοσιογράφος έθεσε στον Υπουργό Εργασίας ορισμένα καίρια ερωτήματα σχετικά με το ρόλο της κυβέρνησης στην επιθεώρηση και την προαγωγή των εσωτερικών συστημάτων διαχείρισης που καθόρισαν, απέτρεψαν και ελαχιστοποίησαν τους κινδύνους στο τοπικό ορυχείο, έτσι ώστε τέτοιου είδους τραγωδίες να μην ήταν απλά ένα προσχέδιο για μια επόμενη καταστροφή. [Συνέχεια στη σελίδα 5]

Από τι κινδυνεύουν;

Όλοι οι εργοδότες και οι εργαζόμενοι οφείλουν να σκεφτούν τρόπους ελέγχου και μείωσης των κινδύνων στους δικούς τους εργασιακούς χώρους, να αποτρέψουν πιθανούς τραυματισμούς και να προστατέψουν τη δική τους υγεία και ασφάλεια.

Τα ατυχήματα και οι επαγγελματικές ασθένειες συχνά οφείλονται σε διάφορες ενισχυτικές αιτίες όπως είναι οι οργανωτικοί, οι φυσικοί και οι ανθρώπινοι παράγοντες. Οι κίνδυνοι μπορούν να κατηγοριοποιηθούν με διάφορους τρόπους όπως:

- σύμφωνα με το γενικό τύπο, για παράδειγμα:
 - μηχανικοί
 - χημικοί
 - εργονομικοί και
 - ψυχολογικοί κίνδυνοι

- ή σύμφωνα με την επακόλουθη βλάβη, όπως για παράδειγμα:
 - ακουστική βλάβη από τα υψηλά επίπεδα θορύβου
 - βαθιά σωματικά τραύματα από επικίνδυνα μηχανήματα και
 - μυοσκελετικές παθήσεις των άνω άκρων λόγω της επαναλαμβανόμενης καταπόνησης.

Ορισμένες βιομηχανίες εμπεριέχουν ένα ευρύ φάσμα κινδύνων. Για παράδειγμα, στα ορυχεία οι εργαζόμενοι μπορεί να χειρίζονται εξοπλισμό ταχείας κίνησης σε χώρους με ανεπαρκή φωτισμό, να εκτίθενται συχνά σε επικίνδυνες σκόνες και αέρια και να έρχονται αντιμέτωποι με τον κίνδυνο έκρηξης ή αυτόματης ανάφλεξης.

Γιατί κινδυνεύουν;

Η διαχείριση των κινδύνων στο εργασιακό περιβάλλον μειώνει το κόστος -τόσο το ανθρώπινο όσο και το οικονομικό- των ατυχημάτων και των ασθενειών που σχετίζονται με την εργασία.

Τα εργατικά ατυχήματα και οι επαγγελματικές ασθένειες προκαλούν μια αβάσταχτη ανθρώπινη και οικονομική επιβάρυνση στους εργαζόμενους και τις οικογένειες τους καθώς επίσης και στις επιχειρήσεις και εν γένει στην κοινωνία. Το Διεθνές Γραφείο Εργασίας πρόσφατα εκτίμησε πως το παγκόσμιο οικονομικό κόστος των εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών ισοδυναμεί με το 4% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) – περισσότερο κατά 20 φορές της επίσημης αναπτυξιακής βοήθειας. Αντιθέτως, είναι σαφές ότι ένα υγιές εργατικό δυναμικό όχι μόνο αυξάνει την παραγωγικότητα αλλά συνάμα ωφελεί τις επιχειρήσεις και τις εθνικές οικονομίες, μειώνοντας τον αριθμό των ατυχημάτων και των ασθενειών και κατεβάζοντας τον αριθμό ασφαλίσεων και αιτημάτων αποζημίωσης.

Πώς κινδυνεύουν;

Οι μέθοδοι διαχείρισης του κινδύνου προσδιορίζουν, προλαμβάνουν και εκτιμούν τους κινδύνους προκειμένου να ληφθούν θετικά μέτρα για τον έλεγχο και την μείωσή τους.

Το πρώτο βήμα της διαδικασίας είναι ο προσδιορισμός των κινδύνων στο εργασιακό περιβάλλον και η εκτίμηση συναφών κινδύνων που μπορούν να προκαλέσουν τραυματισμό είτε λόγω ατυχήματος είτε λόγω κακής σωματικής υγείας. Για να συμβεί αυτό, είναι συχνά απαραίτητος ο έλεγχος έγκυρων πηγών πληροφόρησης, όπως είναι η παροχή οδηγιών σωστής χρήσης από τους κατασκευαστές και άλλων πηγών συμβουλευτικού χαρακτήρα. Είναι, κατόπιν, σημαντική η εκτίμηση εάν οι υπάρχουσες ρυθμίσεις και προφυλάξεις είναι επαρκείς για τον έλεγχο και τη μείωση των κινδύνων. Σε αντίθετη περίπτωση, θα πρέπει να ληφθούν επιπρόσθετα μέτρα με την ακόλουθη σειρά προτεραιότητας.

Τέσσερα σημαντικά βήματα για τη μείωση των κινδύνων

1. Εξάλειψη ή ελαχιστοποίηση των κινδύνων στην πηγή τους

Το σημαντικό αυτό πρώτο βήμα στοχεύει στην απομάκρυνση ή ελαχιστοποίηση των κινδύνων πριν την εμφάνισή τους στον εργασιακό χώρο. Οι κατασκευαστές και οι προμηθευτές του εξοπλισμού εργασίας και των ουσιών ίσως μπορούν να παρέχουν καινοτόμες προσεγγίσεις στην επίλυση αυτών των προβλημάτων. Για παράδειγμα, μπορεί να καταστεί δυνατή η αντικατάσταση μιας βλαβερής χημικής ουσίας με μια λιγότερο βλαβερή που μπορεί να επιτύχει τα ίδια αποτελέσματα. Ο αμιάντος είναι μια πολύ βλαπτική ουσία, η χρήση της οποίας έχει απαγορευτεί σε πολλές χώρες, όμως, συχνά, μπορεί να αντικατασταθεί από πιο ασφαλείς ουσίες. Ένα άλλο παράδειγμα είναι ο θόρυβος και οι δονήσεις που προέρχονται από τον εξοπλισμό εργασίας και θα μπορούσαν να μειωθούν μέσω ενός καλού σχεδιασμού κατά τα στάδια παραγωγής.

Μύριαμ (συνέχεια...)

Η Μύριαμ έθεσε ερωτήματα στον επιθεωρητή των ορυχείων σχετικά με το ρόλο της κυβέρνησης στο θέμα της πρόληψης. Ο Επιθεωρητής ανέφερε πως παρά το γεγονός ότι η ζωή είναι γεμάτη κινδύνους, θα μπορούσαν να γίνουν αρκετά πράγματα για την εξάλειψη ή τη μείωση της πιθανότητας πρόκλησης βλάβης.

Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης με τον επιθεωρητή, η Μύριαμ έμαθε για την «ιεραρχία των ελέγχων» που αφορά στη διαχείριση των κινδύνων στην εργασία με την μορφή μιας διαδικασίας 4 σταδίων:

1. **εξάλειψη ή ελαχιστοποίηση των κινδύνων στη πηγή τους**
2. **μείωση των κινδύνων διαμέσου τεχνικών ελέγχων ή άλλων φυσικών ασφαλιστικών δικλείδων**
3. **παροχή ασφαλών διαδικασιών εργασίας για τη περαιτέρω μείωση των κινδύνων και**
4. **παροχή, χρήση και συντήρηση των μέσων ατομικής προστασίας.**

Η δημοσιογράφος ανακάλυψε πως αυτές οι σωστά διαμορφωμένες αρχές έχουν ήδη ενταχθεί σε αρκετές εθνικές νομοθεσίες και διεθνή πρότυπα, αντικατοπτρίζοντας τη δέσμευση πολλών κρατών στη βελτίωση των συνθηκών υγείας και ασφάλειας για όλους τους εργαζόμενους.

[συνέχεια στη σελίδα 6]

2. Μείωση των κινδύνων διαμέσου τεχνικών ελέγχων ή άλλων φυσικών ασφαλιστικών δικλίδων

Σε κάθε περίπτωση οι κίνδυνοι μπορούν να εξαλειφθούν ή να ελαχιστοποιηθούν στην πηγή τους, συχνά όμως μπορούν να μειωθούν ακόμα περισσότερο διαμέσου αποτελεσματικών φυσικών ασφαλιστικών δικλίδων. Αυτές μπορούν να είναι αντίστοιχα απλές – όπως είναι τα προστατευτικά κιγκλιδώματα που προστατεύουν από πτώσεις από σκαλωσιές ή καλύμματα προστασίας από τον ηλεκτρικό εξοπλισμό. Ένα καλό σύστημα εξαερισμού μπορεί εξίσου να παρέχει προστασία έναντι των κινδύνων από βλαβερές ουσίες, όπως για παράδειγμα, σε ένα χειρουργικό δωμάτιο νοσοκομείου, όπου οι νοσηλεύτριες και οι ιατροί θα πρέπει να προστατεύονται από τα απόβλητα των αναισθητικών αερίων. Τέτοιου είδους τεχνικοί έλεγχοι πρέπει να συντηρούνται κατάλληλα για να παραμείνουν αποτελεσματικοί και είναι σημαντικό οι διαδικασίες συντήρησης να αποτελούν μέρος ενός συνολικού συστήματος διαχείρισης της υγείας και της ασφάλειας.

3. Παροχή ασφαλών διαδικασιών εργασίας για την περαιτέρω μείωση των κινδύνων

Ο καλός σχεδιασμός και η οργάνωση είναι πάντα σημαντικά αλλά σε ορισμένες δραστηριότητες όμως έχουν ιδιαίτερη σημασία. Για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια εργασιών συντήρησης ή καθαρισμού βουλωμένων σημείων των μηχανών, είναι απαραίτητη η ασφαλής απομόνωση των διαδικασιών προκειμένου να αποφευχθεί η απρόσμενη έναρξη λειτουργίας τους, καθώς πολλοί εργαζόμενοι έχουν τραυματιστεί κατά τη διάρκεια τέτοιων εργασιών. Μια εργασία όπου υπάρχει ιοντίζουσα ακτινοβολία απαιτεί εξίσου την ύπαρξη προσεκτικού σχεδιασμού και οργάνωσης με την ύπαρξη ετικετών που φέρουν το σύμβολο της ακτινοβολίας ή συσκευών καταγραφής που θα φέρουν οι εργαζόμενοι που εκτελούν την εργασία και κάνουν χρήση των φυσικών ορίων. Οι προστατευτικές πινακίδες και τα σήματα μπορούν να αποτελέσουν αποτελεσματικά προληπτικά μέτρα αλλά θα πρέπει να ενισχύονται και από άλλα μέσα προφύλαξης και μπορούν να αξιοποιηθούν σωστά μόνο όταν είναι ορατά, ευδιάκριτα ή ακουστικά και σε γλώσσα κατανοητή από όλους.

Μύριαμ (συνέχεια...)

Η Μύριαμ έμαθε ότι ο Υπουργός Εργασίας είχε δεσμευτεί να ενεργήσει υπέρ της επικύρωσης του Πλαισίου Προώθησης της Συνθήκης για την Επαγγελματική Υγεία και Ασφάλεια του ILO, το 2006. Η Συνθήκη αυτή προσφέρει μια νέα προσέγγιση για τη δημιουργία ενός εθνικού πλαισίου για τη βελτίωση της εκτέλεσης ενός εθνικού συστήματος επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας. Σαν πρώτο βήμα, ο Υπουργός έδωσε εντολή στο Τμήμα Επαγγελματικής Υγείας και Ασφάλειας να ετοιμάσουν ένα εθνικό προφίλ επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας με τη συνεργασία άλλων κυβερνητικών τμημάτων και των κοινωνικών εταίρων.

Ο Υπουργός συμμετείχε επίσης στη Συνάντηση Κορυφής Υγείας και Ασφάλειας που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια του Παγκοσμίου Συνεδρίου Υγείας και Ασφάλειας της Εργασίας τον Ιούνιο του 2008 (βλέπε παρακάτω). Η συνάντηση αυτή αποτέλεσε την πρώτη υψηλού επιπέδου και παγκόσμιας συνάθροισης Υπουργών, υψηλόβαθμων στελεχών και συνδικαλιστικών οργανώσεων που εμπλέκονται με τον τομέα της επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας.

Η επεξεργασία των πληροφοριών σχετικά με την πρόληψη των κινδύνων στα ορυχεία, οδήγησε τη Μύριαμ να αλλάξει την αντίληψη που είχε για την υγεία και την ασφάλεια στους χώρους εργασίας. Άρχισε να αναρωτιέται για την κατάσταση που επικρατούσε στο δικό της εργασιακό χώρο και ξεκίνησε να αναζητά τρόπους μείωσης των κινδύνων που διέτρεχε η ίδια. Επισκέφτηκε τις ιστοσελίδες εργοδοτικών οργανώσεων όπως εκείνη της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Εφημερίδων, των ραδιοφωνικών ενώσεων, των συνδικαλιστικών οργανώσεων και κυβερνήσεων προκειμένου να ενημερωθεί σχετικά με τις μεθόδους προστασίας της επαγγελματικής υγείας ως δημοσιογράφος.

[συνέχεια στη σελίδα 9]

4. Παροχή, χρήση και συντήρηση των μέσων ατομικής προστασίας

Η παροχή μέσων ατομικής προστασίας, όπως για παράδειγμα είναι οι μάσκες για τη σκόνη και τα μέσα προστασίας της ακοής, αποτελεί τον λιγότερο αξιόπιστο τρόπο προστασίας καθώς η αποτελεσματικότητά τους εξαρτάται από την κατάλληλη επιλογή, εκπαίδευση, χρήση και συντήρηση. Επομένως, **ο εξοπλισμός ατομικής προστασίας θα πρέπει να χρησιμοποιείται αποκλειστικά ως η ύστατη λύση.**

Ωστόσο, η χρήση τέτοιου είδους εξοπλισμού απαιτείται σε ορισμένες εργασίες. Για παράδειγμα, η μη ύπαρξη συστήματος εξαερισμού μπορεί να προστατεύσει τους πυροσβέστες σε μια επικίνδυνη επιχείρηση. Παρομοίως, τα ακουστικά μπορούν να χρησιμοποιηθούν από εκείνους που εργάζονται σε θορυβώδη περιβάλλοντα, έστω και αν έχουν επιτυχώς ληφθεί περαιτέρω μέτρα μείωσης της έκθεσης στο θόρυβο, εφόσον φυσικά αυτά εφαρμόζονται. Όλα τα μέσα ατομικής προστασίας πρέπει να είναι κατάλληλα για τους εργαζόμενους που πρόκειται να τα χρησιμοποιήσουν και να έχουν συντηρηθεί κατάλληλα έτσι ώστε να παραμένουν αποτελεσματικά.

Διαχείριση των κινδύνων στην εργασία

Η επιτυχημένη διαχείριση της υγείας και της ασφάλειας προϋποθέτει την ύπαρξη ενός καλά υποστηριζόμενου οργανισμού με σαφείς αρμοδιότητες και διαδικασίες υγείας και ασφάλειας για την αντιμετώπιση των κινδύνων. Κάτι τέτοιο περιλαμβάνει την παροχή σωστής εκπαίδευσης και πληροφόρησης καθώς επίσης την επίβλεψη των νεαρών ή καινούργιων εργαζομένων. Καθώς οι συνθήκες εργασίας μπορεί διαρκώς να μεταβάλλονται, η υγεία και η ασφάλεια απαιτεί διαρκή επαγρύπνηση. Δείκτες όπως είναι τα επίπεδα τραυματισμών, ασθενειών και απουσιασμού αποδεικνύουν την σωστή ή όχι εφαρμογή της καλής διαχείρισης της υγείας και της ασφάλειας. Περισσότερες πληροφορίες όσον αφορά στον τρόπο διαχείρισης της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία παρέχονται στις Οδηγίες διαχείρισης συστημάτων της επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας (*Guidelines on occupational safety and health management systems*) του ILO, 2001.

Μοιρασμένοι ρόλοι ανάμεσα σε εργαζόμενους, εργοδότες, κυβερνήσεις και την κοινωνία

Όλοι ανεξαιρέτως μπορούν να διαδραματίσουν το δικό τους ρόλο στην καθιέρωση ενός, όσο το δυνατόν, υγιούς και ασφαλούς εργασιακού χώρου.

Εργοδότες και εργαζόμενοι

Η Συνθήκη Επαγγελματικής Υγείας και Ασφάλειας του ILO, 1981 (No. 155) καθορίζει ότι οι εργοδότες είναι υποχρεωμένοι να εξασφαλίζουν, στο βαθμό που είναι εφικτό, ότι οι εργασιακοί χώροι, ο εξοπλισμός και οι ουσίες είναι ασφαλείς και δεν αποτελούν κίνδυνο για την υγεία. Έτσι, πρέπει να γίνεται κατάλληλη διαχείριση όλων των επαγγελματικών κινδύνων είτε αυτοί προέρχονται από φυσικούς, είτε από χημικούς είτε από βιολογικούς παράγοντες. Θα πρέπει να παρέχεται σε όλους τους εργαζόμενους η πληροφόρηση και η εκπαίδευση που χρειάζονται. Στις περιπτώσεις

που κρίνεται απαραίτητη η χρήση προστατευτικού ρουχισμού και εξοπλισμού, τότε αυτά θα πρέπει να παρέχονται δωρεάν.

Θα πρέπει πάντα να παρέχεται στους εργαζόμενους:

- ✓ εκπαίδευση σχετικά με μέτρα προστασίας
- ✓ πληροφόρηση, σε τακτική βάση, σχετικά με τους κινδύνους που διατρέχουν στην εργασία τους
- ✓ πρόσβαση στην πληροφόρηση σχετικά με τους γενικούς κινδύνους στους εργασιακούς τους χώρους

σχετικά με:

- τους φυσικούς κινδύνους όπως το θόρυβο, την ακατάλληλη θερμοκρασία ή τον ελλιπή φωτισμό
- τις επικίνδυνες χημικές και βιολογικές ουσίες και τις πιθανές δυσμενείς συνέπειες στην υγεία
- τους ψυχοκοινωνικούς παράγοντες.

Βάσει των ίδιων διεθνών προτύπων, οι εργαζόμενοι θα πρέπει να συνεργάζονται με τον εργοδότη τους στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων που τους αναθέτονται και να αναφέρουν τις καταστάσεις που εμπεριέχουν επικείμενο κίνδυνο. Θα πρέπει, επίσης, να συμμορφώνονται με τις οδηγίες που τους δίνονται, προκειμένου να διασφαλιστεί όχι μόνο η δική τους υγεία και ασφάλεια αλλά και των υπολοίπων εργαζομένων.

Κυβερνήσεις

Οι κυβερνήσεις είναι υπεύθυνες για τη θέσπιση μιας εθνικής πολιτικής για την επαγγελματική υγεία και ασφάλεια και την καθιέρωση ενός αποτελεσματικού συστήματος επιθεώρησης και εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας. Τα διεθνή πρότυπα εργασίας θα πρέπει να επικυρώνονται και να εφαρμόζονται στο δυνατό βαθμό. Οι κυβερνήσεις οφείλουν να συγκεντρώνουν τα σχετικά στατιστικά δεδομένα που αφορούν τα ατυχήματα και τις ασθένειες στην εργασία, να καταγράφουν την πρόοδο όσον αφορά στους εθνικούς στόχους και να ενημερώνουν τους μελλοντικούς πολιτικούς.

Εκπαίδευση, κατάρτιση και έρευνα

Τα ινστιτούτα που παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης και κατάρτισης παίζουν ένα σημαντικό ρόλο στην αύξηση της επίγνωσης των κινδύνων που σχετίζονται με την εργασία και στον τρόπο με τον οποίο μπορούν να τους διαχειριστούν αποτελεσματικά. Σε ορισμένες χώρες, η εκπαίδευση σε θέματα κινδύνου αποτελεί πλέον μέρος της σχολικής διδακτέας ύλης, δίνοντας την ευκαιρία στα παιδιά να ενημερωθούν για τους κινδύνους που σχετίζονται με την εργασία πριν αυτά αποφοιτήσουν. Τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά ινστιτούτα παίζουν έναν ιδιαίτερα πολύτιμο ρόλο καθώς αξιολογούν τους κινδύνους, παρέχουν μια έγκυρη τεχνική και επιστημονική βάση για την εκτίμηση αυτών και αναπτύσσουν καινοτόμες μεθόδους μείωσής τους (σαν και αυτές που προέρχονται από την εισαγωγή της νέας τεχνολογίας).

Η διεθνής κοινότητα

Πολλοί διεθνείς οργανισμοί ασχολούνται ενεργά με την προώθηση της επαγγελματικής υγείας και της ασφάλειας.

Το πρόγραμμα Αξιοπρεπούς Εργασίας του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας βασίζεται στην κατανόηση ότι η εργασία αποτελεί μια πηγή προσωπικής αξιοπρέπειας, οικογενειακής σταθερότητας, ειρηνικής συμβίωσης στην κοινότητα, δημοκρατίας για το λαό και οικονομικής ανάπτυξης που συνεπάγεται την επέκταση ευκαιριών για πιο παραγωγικές εργασίες και την ανάπτυξη των επιχειρήσεων. Η προαγωγή της επαγγελματικής υγείας και ασφάλειας συμβάλλει στην καθιέρωση της Αξιοπρεπούς Εργασίας ως μιας παγκόσμιας πραγματικότητας.

Πιο συγκεκριμένα, το Διεθνές Γραφείο Εργασίας υιοθέτησε πολλά διεθνή πρότυπα που αφορούν στο θέμα αυτό, τα οποία καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα τομέων και γενικών κινδύνων. Η πρόληψη βρίσκεται στο κέντρο αυτών των προτύπων και έχει συμπεριληφθεί στο Πλαίσιο Προώθησης της Συνθήκης για την Επαγγελματική Υγεία και Ασφάλεια, 2006 (No 187) και στις Συστάσεις που το συνοδεύουν (No 197), το οποίο αναζητά τρόπους προώθησης μιας κουλτούρας πρόληψης και συστημάτων διαχείρισης της υγείας και ασφάλειας διαμέσου εθνικών πολιτικών, συστημάτων και προγραμμάτων.

Μύριαμ (συνέχεια...)

Η Μύριαμ συνειδητοποίησε πως οι δημοσιογράφοι θέτουν σε κίνδυνο την προσωπική τους ασφάλεια προκειμένου να μας μεταφέρουν την είδηση από σκληρές οικολογικών καταστροφών ή εργατικών ατυχημάτων, όπως για παράδειγμα σε περιπτώσεις έκχυσης χημικών ουσιών ή εκρήξεων σε ορυχεία ή σε εμπόλεμες ζώνες. Η βία στην εργασία αποτελεί έναν άλλον υπαρκτό κίνδυνο που πρέπει οι ίδιοι να αντιμετωπίσουν.

Η Επιτροπή Προστασίας των Δημοσιογράφων αναφέρει ότι τα τελευταία 15 χρόνια, περισσότεροι από 660 δημοσιογράφοι έχουν δολοφονηθεί και τόσο το Διεθνές Ινστιτούτο για την Ασφάλεια των Δημοσιογράφων (INSI) όσο και η Παγκόσμια Ομοσπονδία Εφημερίδων έχουν δεσμευτεί να προάγουν την ασφάλειά τους. Το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, Απόφαση 1736 (2006), αναφέρει: «Με έντονη την ανησυχία σχετικά με τη συχνότητα των πράξεων βίας σε αρκετά μέρη του πλανήτη κατά των δημοσιογράφων, εργαζομένων στα μέσα ενημέρωσης και του προσωπικού που συνεργάζεται σε αυτά... θα πρέπει να γίνονται σεβαστά και να προστατεύονται αυτά καθ'αυτά...». Προς μεγάλη της έκπληξη ανακάλυψε ότι από το 2000 το ILO διεξάγει διασκέψεις προκειμένου να συζητηθεί η επίδραση που έχει στη δημοσιογραφία η τεχνολογία της πληροφόρησης και το 2006, με την Απόφαση 1736, το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών καταδίκασε έντονα τη δολοφονία των δημοσιογράφων.

Μέσα από το φακό της πρόληψης και της μείωσης των κινδύνων που διατρέχει στην εργασία της και ενδυναμωμένη από τη γνώση που διαθέτει για τα συστήματα που εφαρμόζονται στο δικό της κλάδο, την κυβέρνηση και τη διεθνή κοινότητα, η δημοσιογράφος αμέσως διαπίστωσε πως αρκετά συστήματα εφαρμόζονται προκειμένου να διασφαλιστεί η δική της ασφάλεια και ο τρόπος αντιμετώπισης των κινδύνων στην εργασία. «Γνώριζα πως υπήρχαν προβλήματα που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την υγεία μου, αλλά δεν πίστευα ποτέ πως θα βρισκόταν κάποιος άλλος που θα μπορούσε να τα έχει μελετήσει», σκέφτηκε.

Και έτσι λοιπόν έγραψε:

«Η τραγωδία που συνέβη την περασμένη εβδομάδα στην πόλη μας, και είχε σαν αποτέλεσμα την απώλεια τεσσάρων γενναίων ανθρακωρύχων, ανέδειξε σε όλους εμάς την σοβαρότητα των κινδύνων που διατρέχουμε κατά την εργασία. Τέτοιου είδους γεγονότα μας ωθούν στην διερεύνηση των κινδύνων που σχετίζονται με την εργασία μας. Με την ευκαιρία του άρθρου αυτού, σκόπευα να περιγράψω ορισμένους από αυτούς τους κινδύνους που διατρέχουν οι εργαζόμενοι της τοπικής κοινωνίας, αλλά τελικά διαπίστωσα πως ακούσε απλώς μια ματιά στη δική μου εργασία προκειμένου να εντοπίσω τις αρκετές ευκαιρίες μείωσης του κινδύνου...»

Τη μετάφραση από το αγγλικό πρωτότυπο έκανε η κα Μαρίνα Τριάντη, Κέντρο Τεκμηρίωσης – Πληροφόρησης του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το:

Διεθνές Πρόγραμμα για την Υγεία και Ασφάλεια
στην Εργασία και στο Περιβάλλον
(SafeWork)

Τηλ: + 41.22.799.6715

Φαξ: + 41.22.799.6878

E-mail: safework@ilo.org

www.ilo.org/safework/safeday